

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 29 Aprilie st. v.
12 Maiu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 33.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Românii a 2 galbeni.

Discuțiunea ortografiei rom. în Academia.

(In sedinți'a dela 30 martie (11 aprilie).)

Dl Hașdeu, ca raportor, în lips'a dlui Maiorescu, al comisiunii însărcinate cu proiectul de ortografia ce este a se întrebuiță în publicațiunile Academiei, rememoreza mai întâiu, că propunerile acestui proiect au fost votate în anul trecut până la art. 6 inclusiv și chiar, în urm'a unei deciziuni a Academiei, ele au fost puse în practica; rămâne dar în presint'a sesiuna a se începe discuțiunea cu acest art. 7, pe care dl raportor îl și citește:

„i scurt se va însemnă cu i simplu fără semnul scurtării. Regul'a pentru cetire este: i final simplu se pronuncia totdeuna scurt, afara numai unde este cu neputința. In casurile, unde este lung (în unele forme de conjugare) se arêta lungimea prin accentul grav.

„Vom scrie dar: oameni, copii, arbitri, a auđi, tu auđi.

„Așă semnul scurtării va rămâne în scrierea româna numai pentru însemnarea umbririi vocalelor ă și î, simplificare foarte importanta pentru învețarea cetirei și scrierii în școle.

Apoi dsa lamuresce, că de și s'a votat întrebuițarea vocalei u cu semnul scurtării și că ar paré a fi o contradicțiune de a se respinge vocal'a i cu semnul scurtării, faptul este înse cu totul contrar; căci ũ nu se pronuncia de loc, este o vocala cu totul muta, pe când din contra i scurt se pronuncia numai pe jumetate, precum y în limb'a englesa și j în limb'a germâna. De acea dsa admite se se faca între ũ și î, acea diferința ca se nu se puna semnul scurtării pe acest din urma și din urmare se se admita propunerea comisiunii.

Dl Chintescu care ânce de mai înainte se pronunciasc în contra întrebuițării lui ũ, ce nu se aude în pronunciațiune, afla cu atât mai necesar întrebuițarea semnului scurtării pe vocal'a i care se pronuncia numai pe jumetate.

Dl Sion ăice că în compromisul ce s'a admis până acum între sistem'a de ortografia etimologica și cea fonetica, semnele diacritice au fost primite dupa norm'a adoptata în scrierea românesca ânce de demult și că de aceea este indispensabil, spre a înlesni fonetismul ca se se admita cazul lui î; cu atât mai mult că neadmițându-l ar deveni cu totul confusa citirea cuvintelor în cari î se afla la mijloc, precum este: se aibî.

Dl Babeșu crede necesar ca se ne reimprospetăm memori'a cu faptul, că întrebuițarea semnului scurtării la u n'a fost de fel discutata în anul trecut și că ea stă ânce nedecisa. Punctul de vedere în care ne-am

pus a fost cel etimologic, dar s'au facut concesii numai pentru facilitarea pronunciațiunii; astfel primirea lui u scurt fără semn de scurtare ar fi o contradicere, pe când din contra acea a lui i scurt fără semn de scurtare este cu totul suficienta.

Dl Alecsandri observa, că dupa proiectul comisiunii se suprima semnul scurtării pe i la unele casuri spre a se adoptă din contra accentul grav tot pe i la alte casuri; așă dar ca simplificare a ortografiei nu câștigăm nimic și în cazul acesta mai bine se ne ținem de usul de pâna astăzi a lui i.

Dl Roman susține articolul 7 din proiectul comisiunii aflându-l într'unele, cu totul conform cu regulile fonetismului românesc; dar totuși el are ânce ore cari lacune de ore ce întrebuițarea accentului grav ar trebui întinse la casuri mai numeroase; spre exemplu, dupa regulile fonetismului românesc, cuvântul copii s'ar pronuncia copii de nu ar fi primul i numit cu un accent grav. De altmintrelea dsa se declara cu totul și pretotindenea în contra semnului scurtării în forma de semiluna tot așă de disgrăcios cât și de inutil.

Dl Hașdeu observa la cele emise de dl Babeșu că întrebuițarea lui ũ este deja votata dupa o propunere a dlor Laurian, Sion și Barilău; asupra aceleia nu putem reveni și prin urmare în cestiune acum se afla numai adoptarea lui i scurt cu séu fără semn, dupa cuprinsul art. 7 căruia dsa nu s'ar refusa a-i face ore-cari modificări în redacțiune.

Dl Urechia arêta, că de și nu tôte dialectele române poseda pe i scurt, de ore-ce Macedo-românii îl pronuncia pe deplin și chiar cu adause de l la finele substantivelor plurale masculine cu articol: omenii în loc de ómenii, noi românii de dincóce nu pronunciam acel i de cât pe jumetate; de aceea și socotesce că este necesar a însemnă cu semn ore-care fia și acel al semilunei care amintescce nu numai pe osmanlii, ci și pe Daci. Acesta întrebuițare a lui i are avantajul de a ne dispensă de ore-cari alte semne pe cari este silit a le reclamă dl Roman când dsa recusa pe î.

Dl Sion, referindu-se la citațiunile ce a facut dl Hașdeu din propunerea subscrisa în anul trecut de dsa împreuna cu dl Laurianu și Barilău, declara că dsa a înțeles că pretotindenea esemplele citate sânt munita cu semnul scurtării; apoi desvolta ide'a că adoptarea lui i ne va ferî de confusiune în mai multe cuvinte sinonime ale limbei române.

Dl Roman, declarând că tôte obiecțiunile ce i s'au adresat pâna acum au raport numai la escepțiuni și că regulile în gramatica se fac pentru generalități, astfel în cât este de prisos a se ocupa de dificultatea de pronunciațiune a strainilor cari, cu séu fără semnul scur-

tării, vor pronunția totdeauna pe i întreg, afla chiar în admiterea semnelor diacritice a dause la consunele d, s, t, spre a face dintr'ensele đ, ș, ț, afla neutilitatea lui i cu semnul scurtării, carele ar fi putut la rigore să se întrebuițeze în locul acelor semne diacritice.

Di Babeșu, desvolta din nou ide'a că de ore-ce s'a primit semnul scurtării la acel u final ce nu se aude, este o contradicțiune de a se usită același semn la i scurt care se aude pe jumătate.

Di Ion Ghica amintesc, că cestiunea lui i scurt este acum cu totul insubordinata cestiunii lui u scurt care s'a regulat încă din anul trecut, și că ele nu se pot discuta imbinat de cât atunci când Academia ar reveni asupra discuțiunii lui u scurt.

Di Odobescu areta că dsa doarece și crede că într'o di, prin studiul mai adâncit al limbei, vom ajunge la simplificarea ortografiei prin dispozițiunea celor mai multe din semnele diacritice, cari încurca și strica aspectul scrierii române; dar pâna vom ajunge la acest rezultat dsa nu crede că este bine ca să facem tot felul de încercări de suprimare a lor nu destul de bine justificata. În cazul acesta, lucrul mai practic este a ne ține de usul adoptat pâna acum, carele are și avantajul de a rezolvă cele mai multe dificultăți ale pronunțiaunii. De aceea dsa crede că e bine să pastrăm pe i cu semnul scurtării pâna atunci când reguli nerecusabile ne vor dovedi în ce mod ne putem dispensă de densus.

Di Hașdeu, revenind asupra propunerii comisiunii, vré să arate că aci încurcatur'a provine numai dintr'un termen vag; reu am denumit semn al scurtării, semnul ce l'am primit pentru u final care nu se aude de loc; acela ar trebui denumit precum și este semn al amuțirii, fiind că u care-l pörta se amuțesc cu totul. Dăca înse la u final este amuțire, apoi la i final este adeverata scurtare. Să schimbăm dar denumirea și contradicții nu vor mai există.

Se presinta urmatorul amendament:

„I atât final cât și la mijlocul cuvântului se scrie cu semnul \smile când se aude pe jumătate precum în: copii, omeni, albă, ș. c. l.

Sion, Chintescu, V. Alecsandri^c.

Acest amendament punându-se la vot obține majoritatea; el va înlocui art. 7 al proiectului.

Se citește art. 8 și se admite cu majoritate:

„Articolul nedefinit, pronumele și numeralul o, d, e, o casă, odată, am dat'o, se va scrie cu o și nici odata cu uă^c.

Se citește art. 9:

„Apostroful nu se pune înaintea articolului feminin a; prin urmăre se va scrie: casa, masa, etc.^c”

Di Babeșu opinéza că prin énsași primirea semnelor acésta cestiune se afla rezolvita.

Di Romanu susține din contra că sunetul a dela finele substantivelor nu este de loc identic cu a accentuat dela început seu dela mijloc; acela este un congregate a doi a cu sunet întunecat; adeca casă-ă=cas'a. Suprimarea unei vocale trebuie să fía semnalata și de aceea dsa susține apostroful în cazul prevedut de art. 9.

Di Babeșu răspunde că de și teori'a esmisa de di Romanu este adeverata, înse de ore-ce pâna acum am pașit tot mereu pe o cale abatuta dela densus'a, nu ne mai este posibil a ne întörce înapoi fără de a face o adeverata confusiune în lucrarea noastră ortografica; deci, fiind că am admis a scrie mută este mai simplu ca să scriem mută, în loc de mut'a, apoi vom scrie mută și mută.

Di Urechia se declara pentru conclusiunea proiectului, căci nu putem prevedé la ce absurda combina-

țiune ne-ar aduce amintirea prin scriere a tuturor literelor disparute din cuvinte.

Di Hașdeu arata, că apostroful se pune în genere acolo numai unde sânt două cuvinte bine distinse cari s'aú contras în pronunțiaune; dar în cazul de față, adeca al articolului singular feminin, putem dice că în limb'a româna s'a și perdut consciința că este o contractiune a două cuvinte diferite. Deci dsa nu simte necesitatea de a pastră în acest cas apostroful care nu se afla în nici o scriere românesca din ori-ce timp.

Di Alecsandri observa, că scopul nostru trebuie să fía acela de a stabili o ortografia înlesnitore și nu de loc de a complică cu semne ce nu sânt impuse de pronunțiaune; altmintrelea am ajunge a creă în scrierea românesca atâte dificultăți câte sânt buna ora în aceea elena.

Di Odobescu, referindu-se la diferite exemple ce au citat mai înainte ca culesse din publicațiunile românesce anterioare secolului nostru, emite opiniunea că în prip'a cu care lucrăm este pöte imprudent de a ne referi la asemenea autorități ce nu pot fi cu înlesnire controlate.

Di Hașdeu răspunde că de ore-ce unii din partași ai discuțiunii cred oportun de a luă exemple din latinătate, dsa nu vede ce nu s'ar cită și vechiele scrise românesce.

Di Romanu face următorela propunere:

„Apostroful să se puna înaintea articolului feminin.

A. Romanu.^c”

Care punându-se la vot cade, admițându-se prin majoritate redacțiunea art. din proiect.

Se citește art. 10.

Neesistând nici o cauza paleografica pentru scrierea accentelor, remâne numai trebuința logica drept singura cauza pentru primirea lor. Trebuința logica înse în limb'a româna, cât pentru accentuare se marginesce la conjugatiuni. Acolo deosebirea tonului aduce deosebirea înțelesului, tonul trebuie dar neaparat esprimit prin accent, și anume prin accentul \smile primit și cunoscut pentru asemenea casuri. Vom scrie dar vede, înse a vedé, laudă, înse laudă, fac înse facú.

Di Roman face urmatorul amendament:

„A se adaugă: „tonul trebuie dar neaparat espres prin accent și anume prin semnul accentului greu (\smile) sunetul accentuat al lui a obscur, iér prin semnul ascuțit (\smile) sunetele accentate ale tuturor vocalelor chiar unde accentul tonic nu cade dupa regula generala^c”.

Dsa desvolta acest amendament aretând, că în limb'a româna accentul e un punct fundamental dupa care trebuie să se reguleze tóta ortografi'a. Întru acésta rolul accentului este decisiv, căci întru adevér sunetele \grave{a} și \acute{i} nu sânt alt ceva de cât accentuațiuni ale celorlalte vocale clare, cari, dupa pozițiunea lor, trec prin 4 grade diferite de accentuațiune. Diferințele între unele din aceste grade trebuiesc neaparat marcate prin accente, și în regula generala se pöte dice că accentul (\smile) trebuie pus acolo unde vocal'a este obscura, iér cel acut (\smile) acolo unde vocal'a este clara, neaparat în unul și în celalalt cas când tonul bate pe acele vocale.

Di Sion privesce cestiunea accentelor ca un ce förte ingrat, de și le vede mult întrebuițate în trecut. Dsa crede că în loc de a înlesni, ele nu fac de cât a îngreuiá ortografi'a. Pentru acésta dlui se declara în contra art. 10, cu atât mai mult că prin articolele anterioare, principalele dificultăți se afla deja înlaturate; astfel spre exemplu avem admise pentru sunetul \grave{a} două semne adeca semi-luna și grav. Acest din urma îl punem drept \grave{a} acolo unde bate tonul, iér unde este simpla alterațiune a vocalelor radicale, punem în loc de \acute{a} celalalt semn \smile , așa dar ar trebui să scriem ha-netăți.

Dl Hașdeu recunoșce și dsa inutilitatea art. 10 ale cărui principii (singurile puncte de cari ne preocupăm acum) sunt stabilite prin amendamentul propus de dl Laurianu în anul trecut și adoptat de Academia.

Dl Babeșu, referându-se și dsa la amendamentul nr. 3, din ședința dela 14 aprilie 1880, vede că această cesiune este deja regulată și prin urmare art. 10 este inutil.

Se face următoarea propunere care se admite:

„Propunem suprimarea articolului 10.

Poni, Sion, Falcoianu, Ștefanescu, Hașdeu Babeșu*.

Ōrele fiind înaintate, ședința se ridică la 5¹/₂ ōre, rămânând, dupa cererea Majestății Sale regelui, ca discuțiunea proiectului de ortografia să se urmeze în ședința de mâne 31 martie, la 3 ōre.

Ruinele amorului.

(Dōmnei E. I.)

e-ale-amorului ruine
Plānge nōptea-o cucuvea,
Și-al teu nume, prin suspine,
Îl repeta, drag'a mea!

Cobitōrele, mai tōte,
Unde-i locul ruinat
Plāng; numai acolo pōte
Sē reverse-al lor oftat.

Cucuvēu'a ce 'nspaimānta
O uresci mult, am aflat,
De nu vrei ca sē mai cānte
P'al amorului palat.

Bucuros ași vrē — de tine
Uitānd tot — sē ne 'npacām,
Și palatul în ruine
Amēndoi sē-l reparām!

I. N. Vieroșan.

Despre continuitatea neîntreruptă a elementului român în Dacia.

— Disertațiune istorica. —

(Fine.)

Eu voiu reproduce aci numai cuvintele învețatului profesor dela academi'a din Moseva, dl Golubinsky. Léta cum se esprima acest învețat, în respectul Romānilor:

„Naționalitatea Romānilor, séu a Vlacho-Moldovenilor, s'a format între secolii al II-le și al III-le din vechii locuitori ai țerei, Dacii, cu colonistii romāni, transplantați aici de către cuceritorii locului, imperatul Traian. (De unde și numirea lor de Romāni și Valachi.) Afara de principatele Valachia și Moldova, romāni poporēza Basarabia noastră rusēsca, provinciile Austriace: Bucovin'a, Transilvani'a, Banatul și Ungari'a de ost, de asemenea partea despre nord-ost a principatului Serbiei, care compune a parte o rēmura de familie, așa numiții Cutio-Vlachi séu Țințari, în numer de 300—500 de mii, și mai traiesc în masse compacte séu respāndiți în Macedon'a, Tesali'a și Albani'a*.

Relativ la esistența neîntreruptă a naționalității romāne în Dacia, același erudit profesor se pronunția astfel:

În timpul celor d'ântăiu patru secole a esistenței nōuei lor naționalități, adeca dela secolul III până la

al VII, avū loc așa numit'a mare emigrație a popōrelor, întru cât țēr'a lor dupa pozițiunea ei fu locul neevitabil acelu d'ântăiu cartier pentru fia-care corp al cuceritorilor, ce se îndreptau către imperiu, și doriau a trece peste Dunare în Mesia și Tracia, séu a merge în sus dupa cursul seu la vest; pentru acēst'a, locuitorii indigeni neavēnd posibilitatea de-a se formā în o massa mai solida, séu treceau de sub un jug sub altul, séu se refugiau în munții lor, de lancea navaliturilor*.*

Aceste sūnt cuvintele unui rus, care sper, nu va fi banuit, din partea compatrioților nostri magiari, cu tendințe și aspirațiuni Daco-romāne! El marturisesce cu sinceritate, că romāni au avut o vieță continua pe pamēntul Daciei, și că dēca nu s'au putut organiza dela început în stat politic, caus'a este invasiunea popōrelor barbare, care au cutropit nu numai provincie sigurateice, ci au resturnat din temeliele sale chiar și imperați'a cea puternica a Romei!

Opus cu rezultatele cercetărilor științifice, ce ne înfașeaza erudiții altor națiuni, în respectul pozițiunii etnografice a Romānilor, este curios și fōrte caracteristic de a vedē, cum învețaii națiunii magiare, dela cel d'ântăiu până la cel din urma, toți cānta pe una și aceeași cōrda cu Hunfalvy! Cāci, dēca între Germāni se ivesce cāte un Roessler, apoi tot dintre ei se ridică și cāte un Jung, care sē sfarme absurdele teorii Roessleriane. Numai între învețaii magiari nu se afla nime-ne, cu atāta erudițiune și capacitate, ca sē cunōsca și sē combata neesacțițiile și gravele erori, ce transpira studiile și teoriile dlui Hunfalvy! O atitudine acēst'a destul de pronunziata, din care, cineva trebuie sē fia fōrte scurt la vedere, pentru ca sē nu observe, că sub pretecestul științei, barbații magiari de litere urmaresc scopuri și tendințe politice, de-a prevenți și a alterā referințele sociale și drepturile istorice ale Romānilor de sub coron'a Stlui Ștefan! Apoi în interesul propriu, cât și în interesul patriei comune, ei ar trebui sē procēda tocmai din contra, sē lapede odata ur'a și antagonismul național, și sē cumpenēsca serios ceea ce dīce un scriitor frances: „Este o adeverata norocire de-a întālni la gurile Dunarei 10 milione de latini, formānd singur'a bariera putincōsa între Slavii dela nord și cei dela miēdādi, impedecānd singuri în acēsta regiune carpatina unirea Slavilor, ce amenința lumea... Întru cât poporațiunile latine dela Dunare vor stā în picitōre, panslavismul imbucatațit la nord și la Orient, i va lipsi unitatea spre a se face înspaimāntator** La aceste înnalte cugetări asupra rolului și misiunii naționalității romāne în orientul Europei, romānul se unescă plin de speranța și cu încredere în viitorul seu!

„Eu sē pier, eu? nici odata!
Vie-o lume încruntata,
Vie valuri mari de foc...
Nici că m'or clintī din loc,
Tot ce-i verde s'a uscā,
Riurile vor secā,
Și pustiul tot mereu
S'a latī 'mpregiurul meu,
Dar eu vecinic în picitōre,
Pintre valuri ardetōre,
Voiu luptā, luptā-voiu fōrte,
Fār' a fi atins de mōrte,
Cāci Romān sunt în putere,
Și Romānu 'n veci nu pierē!

(V. Alecsandri.)

V. Mangra.

* Veđi „Privire scurta asupra istoriei bisericilor ortodoxe. Bulgara, Sērba și Romāna“, publicata de E. Golubinski, în limb'a rusēsca. Moscva, 1871. Partea relativ la biseric'a romāna s'a publicat romānesce în Iasi, prin D. Caraclovcovanu, în 1879.

** Regnault, Istor. Princip. Dunarene.

S A E O N

Din Bucovina.

Cernauti 5 maiu.

(Gimnasiul român gr. or. din Suceva. Discursul de inaugurare al dlui profesor Ion al lui G. Sbiera. Concertul din 1 maiu.)

Sunt mai bine de 20 ani, decând s'a înființat în Suceva un gimnasiu rom. de conf. gr. or., platit și susținut cu cheltuiel' a fondului religionariu gr. or. Acest institut de cultura — prin locul înființării sale în vechi'a și stralucit'a de odinioara reședința a vitejilor voievođi moldavi, prin bogat'a sa întreținere din averea strabuna, lasata cu generositate urmașilor spre folosul bisericiei și a școlii, eră menit să devina cu timpul o adeverata vâtra de sciința și cultura naționala. Și deca acest mareț scop ar fi fost pus în lucrare din început, și urmarit cu staruința în mod corespundetor, astadi ar fi de buna s'ema alta vieța naționala și alt spirit în țer'a noastră. Inse durere, acest'a nu s'a întemplat și nici că se putea, fiind că din capul locului s'a fost introdus limb'a germăna ca cea de propunere, și se adusera profesori straini limbei și naționalității noastre, în contra spiritului și firmei ce purtă gimnasiul acesta — care mai târđiu se transformă în un gimnasiu superior c. r. gr. or., ca în cele din urma să ajunga a fi gimnasiu de stat, alterându-se caracterul din început.

Limb'a rom. în loc să ocupe locul de onore la acest institut, se tractă multa vreme numai în mod vitreg, mai mult ca de nepaste, rezervându-i-se numai 2 ore pe septemăna. Și acest'a stare de lucru tinu p'na mai anii trecuți, când venira la Suceva mai mulți profesori rom. censurați și din limb'a și literatur'a rom., de cari se ocupara apoi cu mai mult interes și durere de inima.

Drept că acest eveniment se p'ote consideră ca un pas înainte spre bine, dar totuși e pr' nensemnat, în cât să p'ota corespunde deplin scopului și să satisfaca dorințelor și așteptărilor adeveratilor romani. Eră necesar să se faca ce-va mai mult, trebuia adeca a se aduce limb'a rom. la rangul ce și se cuvine, facându-se limba de propunere și de studiu în întreg organismul institutului. Prim'a și temeinic'a lucrare în feliul acest'a se va inaugura în mod neîndoios, dupa cum aflăm din isvor sigur, cu începerea anului școlastic viitor 1881/2, pentru care scop se vor propune studiile în clasele paralele inferioare romănesce în o despartitura, iera în alt'a germănesce. Și avem firm'a credința, că despartitur'a cea rom. va fi mai bine frecventata, căci copiii dela țera nu vor mai fi espuși de a fi resprinși cu decile de repețite ori succesiv dela esamenele de primire, din caus'a puçinei cun'oceri a limbei germăne. Și așă cu timpul va prevală despartitur'a rom. asupra celeialte, și o va absorbi, deca profesorii vor fi la înnalțimea chiamării lor și deca parinții vor fi petrunși de ide'a, că sciințele se pot cultivă cu mai multa înlesnire și cu mai mare sporiu atunci, când sunt predate în limb'a copilului.

Românul nostru dela țera, apesat și strivit sub povar'a traiului seu d'nilnic, se decide numai cu greu de a-și tramite copilul la școlă, și mai ales la oraș. Și deca când face acest'a, în loc de primire binevoitoare, i se raspunde rece și cu nepasare, cerându-i-se condițiuni mai pe sus de puterile sale, apoi acest'a îl descurageza și intrist'ea f'orte, și-l face dupa 2 seu 3 încercări zedarnice să paras'asca ide'a mântuitoare de a dă o creșcere mai buna copiilor sei. Astfel este avisat să vegeteze încă mult timp în umbr'a întunerecului nesciinței.

Acest'a regretabila stare de lucru credem că se va schimbă spre bine, cu introducerea limbei romăne de propunere la acest gimnasiu; și că tot Românul iubitor de cultura, și doritor de lumina se va grabi să-și tramita copilul la Suceva la școlă să învețe carte. P'na atunci este dator'i a noastră, acelor ce ne place a trece de carturari, de a-l svatui și îndemnă să m'erga la școlă, unde se va providé cu armele minții și a spiritului, ca astfel să p'ota luptă lupta buna cu vrajmașii n'emu-lui seu.

Profesorii rom. din Suceva încă nu șed, dupa cât scim, cu mânil' în șold, ci se ingrigesc și ei de cărți și manuale bune didactice în limb'a rom., parte comandându-le din alte părți, parte componendu-le ei singuri, d. e. dl Samuil Isopescu e apr'ope gata de a pune sub tipar un manual de geografia. În fine deca profesori, parinți și studenți își vor înțelege chiamarea, și-și vor sci face dator'i a, atunci isbând'a și bucur'i a va fi mare. Așteptăm și noi cu cea mai mare nerabdarie momenta solemn al introducerii limbei rom. ca limba propunativa la gimnasiul din Suceva, și-i dorim cel mai deplin succes.

*

Luni în 2 maiu st. n. a început dl prof. Sbiera prelegerile sale din limb'a și literatur'a rom. pentru prim'a ora în calitatea sa de profesor ordinar, inaugurându-le prin un frumos și calduros discurs de recomandare. La or'a otarita eră sal'a plina de auditori rom. dela t'ote facultățile, cari-l întimpinara la suirea și scoborirea sa de pe catedra cu strigate entusiastice și prelungite de „să trai'asca“. Aceste manifestări de bucuria se potențara în o întreita salva de „să trai'asca“ aduse de toți cei present'i, sculați în pic'ore, pr' bunului și pr' graçiosului nostru imperat, ca semn de mulțamire și recunoscința pentru înnal't'a sa graçia reversata asupra noastră prin denumirea unui prof. ordinar de limb'a și literatur'a rom. la universitatea din Cernauti. Dup'a acest'a spontana, dar scurta manifestare de simțeminte, ceti dl Sbiera cu multa verva discursul seu de inaugurare „Cuibul seu l'eganul naționalității“, care cu drept cuv'ent se p'ote consideră, ca o continuare fireasca a altui discurs publicat nu demult de domni'a sa sub titlul „Conceputul naționalitate“, și cetit în ședința generala a „Societății pentru cultur'a și literatur'a rom. din Bucovina“ de asta t'omna. Dl Sbiera în discursul seu de inaugurare, dupa premisele ce face, întemeiându-se pe teoriile școlii darvinistice, că omul e mai vechiu decât graiul seu, ar'eta că naționalitatea unui individ seu popor se nașce odata cu desvoltarea, ficsarea și poleirea graiului seu, și că cuibul, l'eganul ei firesc este famili'a, care face din pruncul cel f'ara de graiu, din „homo allalus“, un om național, dupa col'orea naționala a familiei sale. Și ajunge la conclusiunea, că famili'a este locul unde se conserva, și tot famili'a este v'etr'a unde se desv'olta și cristaliseza graiul și naționalitatea unui popor.

Oper'a de naționalizare a copilului, începuta în familia, are a se continuă în mod firesc și în genere în școlă, ier în specie în cea poporala, care trebuie a fi privita mai pe sus de ori ce indoi'ela ca o condiție de vieța naționala sine qua non. Deca este acest'a așă, atunci ni se esplica tendințele pop'orelor gel'ose de naționalitatea lor, și dorit'ore de cutropire, de a pune m'na pe școlile altor naționalități conlocuitoare, precum fac Grecii în peninsul'a balcanica, și magtării în Transilvania. Dup'a aceste ar'eta necesitatea creșcerii naționale și 'n școlile secundare, de și nu în mod de tot absolut. Și când acest'a ar lipsi, atunci tot famili'a și școl'a poporala sunt cei 2 factori puternici, cari pe l'anga voința individuala au a se ingrigi de conservarea și desvoltarea simțului și graiului național, periclitat prin

cola. În fine studiul universitar nu mai e de lipsa să iberă un caracter pronunțat național, căci el trebuie mai ertos să se ocupe cu cercetarea și propagarea luminei i a științei adevărate în toate ramurile ei. Și acest'a se ace de universități unde toate graiurile sunt de-o por- riva cultivate. Totuși școl'a universală dă ultim'a ra- lune în dezvoltarea graiului național, în care se con- olidă și devine nemuritor în opere de geniu. Acest'a numai un resumat scurt al discursului amintit, după at l'am putut urmări.

*

Alta noutate de aici este și concertul din 1 maiu t. n. dat în Cernaui în sal'a „Reuniunii de musica“ e cătra așa numitul „Verein zur Förderung der Ton- unst in der Bukowina“, după o programa specială, din are ne permitem a estrage punctul cel din urma pen- ru interesul ce trebuie să ne însufle ca români și creș- ini ortodocși. Acest'a suna: („Die Gesänge einer ru- nänischen Messe, nach griech.-orient. Ritus, für gemisch- en Chor, componirt von Eusebius Mandyczewsky, Chormeister der „Wiener Sing-Akademie“, unter dessen persönlicher Leitung.“) „Cântările unei liturgii rom. de ritul gr. or. compuse pentru un chor micșt de Eusebiu Mandicevski, regenschori dela „academi'a vienesă de cântare“, sub conducerea sa personală“.

Acest concert se începă la 7^{1/2} ore sér'a în pre- sent'a unui numeros, ales, și elegant public din întreg'a inteligența rom. și straina din loc, din toate stările și condițiunile, în frunte cu Înalt Pré Sfinț'a Sa archiep. și metropolitul Silvestru, archim. și vicariul metropolitan Arcadiu Căpercovičiu, archim. Calinescu, rectorul mag- nific Eusebie Popovičiu, venerabilul protopresbiter Man- dicevski din Costina, consilierii consistoriali, baronul Stîrcea și mulți alți demnitari.

Chorul a fost compus din un mare și distins nu- mer de cântareți și cântarețe de diferite naționalități, dintre cari se putea mai bine auzi și distinge încântă- torea voce de sopran a dșorelor Veronica Zurcanovicu și Maria Mandicevski, și alto a dșorei Eugenia Tomiuc, căci au cântat cu atâta duioșie, pietate și armonie, încât petrunseră și mișcarea inimelē cele mai impetrite și mai straine de simțeminte religioșe; tot așa debutara dșo- rele Holzer și Dornbaum. Dintre barbați amintim între mulți alți pe dnii Georgiu Popescul, Vasilie Morariu, Isidor Jeșan, F. Wilhelm și I. Patak. Tota liturgi'a a fost cântată în limb'a româna, de și cu concursul mul- tor puteri straine.

Succesul a fost desvârșit. Aplause prelungite și re- petate după fia-care partia dovedesc vrednicia compo- sițiunii musicale. Tota lumea prezenta a fost încântată și deplin satisfacută. Publicul strain a avut o buna oca- stune să cunoscă și aprețueșca valorea muzicii nōstre bis. Meritul și onorul este inse, și rămâne pe sēm'a dl compositor, care a dat totodata cea mai via dovēda de talentul seu nu numai ca artist, ci și ca maestru pri- ceput și deplin format în dirigerea cu tact a unui chor vocal.

După cât am putut fi informați, am aflat că com- posițiunea de față este rezultatul unui studiu îndelun- gat și serios, și că este lucrata în spiritul bisericeii gre- cescei primitive, care diferese mult de music'a bisericeii catholice și în câțva de cea usitata astăzi în biseric'a nōstra și cea rusa, și că în fine este o lucrare asupra căreia critic'a competentă din Viena s'a rostit în mod destul de magulitor pentru junele nostru compositor. În sfērșit n'avem nici noi alta de dīs, decât să ne espri- măm dorinț'a, ca acest'a frumōsa compozițiune să nu fia nici cea de n'tăiu, nici cea din urma lucrare a sa pe terenul bis. și național.

Dioscurii.

Încoronarea regelui și reginei României.

Se va face cu pompa mare la Bucuresci. Țēr'a intrēga va participă prin delegațiuni. În pređiu'a lui 10/22 maiu sér'a ministrul președinte va transferă co- rōnele regale române, cu onori militare, la mitropolia, unde le va primi mitropolitul, le va aședă în față Ico- nostasului, rânduindu-se garda de onōre lângă ele.

Reversatul țilei de 10/22 maiu va fi salutat cu 21 tunuri, în județe cu 101. Pe stradele pe unde va avē să treca cortegiul, splendid decorate, la 10^{1/2} ore se vor postă în forma de spalier trupele garnisōnei, corpora- țiunile meseriașilor și ori ce fel de societăți, școlarii, delegațiunile județene etc.

La 11 ore vor intră în curtea mitropoliei corpu- rile constituite ale statului, ministri puterilor straine.

La orele 12 plăca dela palat regele și regin'a, cu cortegiu mare de gala, anunțiat prin 101 tunuri. Jos la Dēlul-Mitropoliei vor fi întimpinați de mitropolitul-primat, mitropolitul Moldovei și Sucevei, cu numeros cler, împreuna cu președinții corpurilor legiuitoare, și de ministri. Corul intōna cântarea: „Bine esti cuvēntat cel ce vii întru numele Domnului“. Mitropolitul prezinta evangeli'a și crucea Maj. Lor, cortegiul pornese în sus, și intra în biserică.

Acolo începe Te-Deum. După acesta președinții corpurilor legiuitoare primesc corōnele pe perna din mă- nile prelaților bisericeii și le incredințea la doi coloneli ca garda de onōre, mitropolitul-primat intōna rugaciunea consacrațiunii. Corul cânta „mulți ani“.

Regele și regin'a subsemnēza pergamentul corōnei, mai dinainte subsemnat de mitropoliți, de președinții corpurilor legiuitoare, de ministri și de președintele curții de cassatiune. Corul cânta imnul național, iēr Maj. Lor, incredințând pergamentul dlui ministru de culte, pentru a se pastră în archiv'a statului, se întore la palat cu cortegiul cu care au vinit. Maj. Lor primesc apoi felicitările corpului diplomatic.

Cortegiul întors la palat, muzicele iaă loc în curte, iēr mitropoliți, corpurile legiuitoare, înalt'a curte de cas- sațiune etc. însoțesc corōnele, cari sânt depuse în sal'a tronului. Președintele senatului, în numele ambelor cor- puri, rostese alocuțiunea sa, depunēnd împreuna cu președintele camerei corōnele înaintea tronurilor.

Maj. Lor reiau loc pe tronuri și cortegiul defilēza. Delegațiunile vor depune în mâinile regelui cuvēntările de felicitare.

Sér'a capital'a și toate orașele din țera vor fi ilu- minate.

În diu'a de 11/23 maiu Maj. Lor vor primi defila- rea cortegiuului istoric, al Dobrogei, al studenților, al co- loniilor straine etc. Sér'a se vor da represintațiuni gra- tuite la teatrul național.

În diu'a de 12/24 maiu defilarea trupelor garnisō- nei. Sér'a iluminatiune la șosea și focuri de artificie.

Diu'a de 10/22 maiu se va serbă în tota țēr'a prin Te-Deum.

Sesiunea gen. a Academiei Române.

Ședinț'a XIX, la 30 martie (II aprilē.)

Se comunica o depeșă din partea dlui S. Fl. Ma- rianu, prin care mulțamesce pentru alegerea sa de mem- bru al Academiei Române.

Înștiințata fiind Academi'a, că Maj. Sa regele i va face onōre a veni să o presidieze în diu'a de astăzi, ședinț'a se suspenda, și apoi se redeschide la orele 3 sub președinț'a Majestății Sale regelui.

După urările de buna venire, cu cari Academi'a primesce pe Majestatea Sa, Regele binevoiesce a oferi pentru bibliotec'a Academiei un esemplar din „Rumä-

nische Dichtungen“ deutsch von Carmen Sylva, sub al căreia pseudonim Academia felicita pe August'a traducătoare de opere poetice române și uréza ca un așa neprețuit talent să se produca și în limb'a națională.

Apoi se începe discuțiunea asupra ortografeii, despre care relatăm în fruntea foii noastre.

Sedința XX, la 31 martie (12 aprilie.)

Președintele aréta, că dl A. Odobescu i-a notificat, că ocupat de alte lucrări și afaceri, se afla în imposibilitatea de a mai purta sarcin'a de secretar general, dela care mai de mult a demisionat, de aceea și invita pe membri a se consultá și a procede la alegerea secretarului general. Dl Baritiu observa, că alegerea acésta este ficsata pentru joi, și că pân'atunci sarcin'a sânt datori, dupa regulament, s'o pórte dnii secretari de secțiuni. Dni Maniu și Ștefanescu, ca secretari ai secțiunii istorice și de științe, în lips'a momentana a dlui Hașdeu, secretarul secțiunii literare, invita pe dl G. Sion a purta sarcin'a provisor. Dl Sion primesce și ocupa locul secretarului general.

Se comunica o adresa a dlui At. M. Marienescu, carele mulțamesce Academiei pentru onórea ce i-a făcut alegându-l de membru al ei.

Dl N. Ionescu depune o propunere, subscrisa de numarul regulamentar al membrilor, cerénd a se alege membru onorar al Academiei autorul operei: „Rumänische Dichtungen“ cunoscut sub numele Carmen Sylva. Acésta propunere avénd de scop a onorá meritul persoanei care a făcut patriei române frumosul serviciu de a-i popularisá literatur'a în limb'a marei națiuni germane, se primesce cu aclamațiune, și punéndu-se la vot, se admite cu unanimitate.

Dl V. Maniu depune o propunere, subscrisa de 8 membrii pentru alegere de mai mulți membrii onorari și corespunđinți, care se decide a se pune la ordinea zilei.

Se mai primesce o propunere, subscrisa de 8 membri, cari cer a se ficsá numarul de membri corespunđinți străini, care iérași se decide a se pune la ordinea zilei.

La 3 óre p. m. Maj. Sa regele ocupa fotoliul președinței și se continua discuțiunea asupra ortografeii, despre care vom raportá pe larg în nr. viitor.

Sedința XXI, la 1/13 aprilie.

Președintele comunica o adresa a dlui S. F. Marian, care mulțamesce Academiei pentru onórea ce i-a făcut de a-l alege membru al ei. Asemene o adresa a dlui Juvenal Ștefanelli, care tramite parte din operile sale la concurs pentru premie, cari fiind în întârziere, rămâne a se considera în anul viitor.

La ordinea zilei fiind alegerea de membri onorari și corespunđinți, dupa propunerea facuta în sedința precedentă, se primesce o noua propunere subscrisa de 5 membri, cari cer amânarea alegerii pentru sesiunea anului viitor. Acésta propunere se admite cu o însemnata maioritate.

Membri trec în secțiuni și comisii.

Sinodul eparchiei Arad.

Sedința III, la 3 mai.

Deputatul Paul Rotar interpeléza presidiul în ceștiunea cântării ungurești în biseric'a din Halmagiu la o serbatóre patriotica din anul trecut. Pr. SSA episcopul raspunde, că consistoriul a facut cercetare, care se afla la fiscul consistorial pentru opinare. Sinodul ia act, însărcinând consistoriul să notifice rezultatul la sesiunea cea mai de aproape, și invitând pe Pr. SSA să adreseze din acest incident o pastorală către credincioșii diecesei.

În deputațiunea de felicitare a moștenitorului de

tron și a consórtiei sale, se aleg: Ieroteiu Beleş, dr. At. Marienescu și Sigismund Popovicu.

Din raportul comisiei episcopalesce se constata, că sum'a de 956 fl. 80 cr. e incassabila, deci se șterge din taes'a de 50 cr. Socót'a despre ajutorul de stat aréta, că s'a incassat 8696 fl. 33 cr., s'a erogat 8695 fl. 55 cr., remanénd 75 cr. Rațiociniul cultului și instrucțiunii publice aréta, că cu 1407 fl. 13 cr. s'a spesit mai mult. Rațiociniul fondului reședinței și a fondului instruct., are la venit 45,394 fl. 79 cr., speșe 34,630 fl. 98 cr., rest 10,763 fl. 81 cr.

Sedința IV, la 3 mai dupa mieđași.

Din raportul comisiei bisericesci scótem următoarele date: De districtul consistoriului aradan se țin 11 tracturi protopopesci, 307 comune matre, 73 comune filiale, 329 biserici, 398 parochii, 61,128 numere de casa cu 318,719 suflete. În anul 1880 s'au botezat 15,617 nou nascuți, s'au cununat 3088 parechi și au reposat 14,261 indiviđi. Sânt 8 protopresbiteri, 3 adm. prot., 228 parochi, 139 adm. par., 24 capelani și 2 diaconi. La institutul clerical cu 3 cursuri sânt aplicați: 1 director-profesor, 2 profesori ordinari și 3 interimali, 1 cantor provisor, numarul elevilor e 58. Fiind că din raport se vede, că în unele părți concubinatele s'au lașit fórté, se decide a se luá mesuri pentru siérpirea acelora.

Raportul senatului strins bisericesc dela consistoriul oradan în 1880 aréta, că pe teritoriul consistoriului sânt 286 parochii matre, 74 filie, cu 291 biserici; comunele sânt impărțite în 7 protopresbiterate cu 4 protopopi și 3 adm. prot., numarul preoților este 227, al credincioșilor 152,937, cu 29,800 numere de casa; s'au nascut 7332, au murit 6799; capitalurile bisericesci se urca la 128,114 fl. 36 cr.

Pentru delaturarea reului provocat prin decadința religioasă-morala și împușinarea numerica a credincioșilor, se decide ca în fia-care protopresbiterat să se înființeze câte o reuniune de contenire și conservarea sănătății sub conducerea protopresbiterului, apoi în fia-care parochia câte o asemene reuniune parochiala sub conducerea preotului local, al căror scop va fi d'a înveța și lumina pe popor în privința urmărilor rele ale beției, lenei, desfrânării etc.

Sinodul eparchiei Caransebeș.

Sedința IV, la 3 mai.

Comisiunea financiara raporteza, că censurând raportul consistoriului diecesan despre averea eparchiei, a constatat, că fondurile diecesane în 1880 au avut un capital: în bani gata 8,992 fl. 35½ cr. în obligațiuni 48,873 fl. 10 cr.; averea celor 10 protopopiate suie la 5115 fl. 70 cr. Capitale bisericesci au fost în 1880, în bani gata 76,547 fl. 36 cr., în obligațiuni 468,856 fl. 38 cr.; capitale școlare, în bani gata 5,295 fl. 12 cr., obligațiuni 42,362 fl. 75 cr. Din socót'a generala a diecesei se vede, că în 1880 venitele au fost 28,149 fl. 92 cr., speșele 29,800 fl.

Apoi se apróba proiectul de instrucțiune și de formularele ei pentru administrarea capitalelor bisericesci din comunele diecesei.

Cestiunea importanta a înființării celor două episcopii, din Timișóra și Orade venind, în urm'a unei cercări mitropolitane, de nouă la desbatere, sinodul decide, că aderéza la decisul sinodal din anul trecut de a nu le puté înființa.

Sedința V, la 4 mai.

Se face propunerea, ca pe viitor sidoxia și convenința episcopésca să se puna în bugetul diecesei.

Comisiunea fondurilor comune raporteza între altele, că fondurile comune de Arad-Caransebeș, cu fiuca

a. 1879, sânt: a) la fondul bisericesc 439,657 fl. 66 $\frac{1}{2}$ cr., b) la fondul școlar și aucta 95,774 fl. 34 $\frac{1}{2}$ cr., c) la fondul pensional 26,596 fl. 4 cr., d) la fondul Balla 14,564 fl. 65 cr., e) la fondul convictual 6,907 fl. 42 cr., f) la fondul Răiaciciu 3,563 fl. 31 cr., sum'a cu 587,063 fl. 43 cr. activ'a fondurilor a crescut peste tot 18,555 fl. 13 $\frac{1}{2}$ cr. Cu privire la cererea comitetului reprezentățiunii fundațiunii fericitului Gojdu, interesele de 7 $\frac{0}{10}$ dupa capitalul împrumutat de 50,000 fl. se scad la 6 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ începând dela 1 iuliu 1881. Bugetul epitropiei fondurilor comune se staveresce la suma de 4440 fl.

Din raportul comisiei școlare, se vede, că în an. școl. 1879/80 au fost prunci harnici de școla parte bărbătesca 9,520 fl., parte femeieșca 8,715 fl., la olalta 18,232 fl. Din acestia au cercetat peste tot 9,412 fl., se vede deci scădemânt în cercetarea școlei 1-12 $\frac{0}{10}$. (Trist! Red.)

La propunerea comisiei școlare sinodul decide a esmite din sinul seu mai de multe ori câte un membru pentru inspecțiunea școlilor în tota privința. Apoi se decide în caus'a fondului de pensiune al învețatorilor, a se mijloci prin metropolia împlinirea decisului congresual din 1878 adeca a se face reprezentațiune către M. Sa. În fine la reprezentațiunea Reuniunii învețatorilor din dieces'a Caransebeșului, în causa inspecțiunii școlilor, se decide, ca consistoriul să-și procure prin inspectorii, comisarii școlari și directorii locali toate informațiunile referitoare la pedecile, cari se opun progresării învețamentului, și să raporteze viitoriului sinod eparchial în detaiu despre toate obstacolele aflate, precum și despre măsurile luate pentru delaturarea acelor.

Ședința VI, la 5 maiu.

Se citește propunerea comisiei esmise pentru censurarea socoții epitropiei fondurilor comune pe a. 1879 pe lângă unele dispozițiuni îndrumătoare, a-nu d. l. lator epitropiei, din caus'a unor iregularități constatate în socoța și procedur'a aceleia. Mai departe se cetesce o telegrama a parintelui episcop din Arad, prin care notifică, ca în sinodul de acolo se pertracteaza cestiunea despartirii fondurilor. Apoi la propunerea parintelui protopop din Caransebeș de a se asignă fia-cărui scaun protopopesc pausalele aplacitate prin un decis sinodal din a. 1880, comisiunea finanțiala propune și sinodul decide a comunica această causa consistoriului diecesan cu însărcinarea, ca procsimului sinod să se dea un raport detaiat și motivat despre măsurile luate pentru esecutarea aceluia decis, precum și despre sumele de bani încurse la consistoriu, ier în cât acel decis nu s'a esecutat, consistoriul are să arate motivele din care nu s'a putut esecuta.

Ioane Marcu.

C e e n o u ?

Ospetul moștenitorului de tron. Principes'a Ștefania de Belgi'a, mirés'a moștenitorului de tron Rudolf, a sosit la Viena vineri în 6 maiu dupa miédădi la 4 ore. Tota Viena eră în picîore, orașul înzestrat stralucit. La gara așteptă imperatul, moștenitorul de tron Rudolf, primariul orașului, comandantele garnisonei și alte capetenii. Sosind trenul, band'a militara întonă himnul belgian, și imperatul cu fiul seu se apropiara de vagonul în care se află famili'a regesca a Belgiiei. Mai întâiu se cobori regin'a și principes'a Ștefania, apoi principes'a Clementina și regele Leopold. Imperatul sarută mână reginei belgiane, ier moștenitorul de tron Rudolf își îmbracișă și sarută mirés'a, acést'a voi să sarute mână imperatului, dar acesta nu o lasă, ci sarută fruntea nurorei sale; în fine imperatul și regele se îmbracișara, și dupa inspectarea trupelor de onore, toți plecara spre trasure, și urcându-se în ele, pornira salutați pretotindene de entusiasmul poporațiunii. La trasure erau prinși

câte șese cai, în prim'a ședea imperatul și regele Belgiiei, în a două regin'a Belgiiei, principes'a Ștefania și moștenitorul de tron Rudolf, apoi principes'a Clementina cu educătorea sa, și ceialalți în trasure cu câte doi cai. Mersul acesta a fost un adeverat mers de triumf, popor nenumarat, arc de triumf, copile cari aruncau flori, entusiasm general, pâna la Schönbrun, unde ôspetii fure întimpinați de imperatés'a Elisabeta. Nu peste mult urmă un prând familiar, sér'a iluminățiune în Hietzing și Penzing. Sâmbeta la 7 maiu fure primiți de către famili'a regesca a Belgiiei președinții corpurilor legiuitoare ale Ungariei, dupa miédădi prând familiar la archiducele Carol Ludovic. Sér'a bal splendid de curte în Burg. Numerul invitaților a fost cam de 3000. Duminec'a se ținu serbarea poporala în Prater, luni mirés'a își facu întrarea triumfala în Viena, marți se serbă cunun'a.

Toalet'a principesei Ștefania. Zestrea pe care principes'a Ștefania o aduse la Viena e compusa din trei-deci séu patru-deci toalete, făr' a mai numeră mantelele și celelalte confecțiuni. Rochi'a de mirés'a este de stofa de argint, dupa croiel'a impusa de tradiție, totul împodobit cu brodarii de argint represintând ramuri de maslin și de laur, foi de stejar, de mirt, flori de portocal și de rose, lucrate într'un chip miraculos, esecutate la Bruxelles, prin voința regelui. Cód'a, de patru metri marginita cu o horbota de atlas, susținend o dantela de argint și susținuta cu o brodaria de argint de mai mult de un picîor largime, va fi dusa de patru pagi. În diu'a intrării sale în Viena, principes'a purtă o rochia Pompadour de crep rosa în partea din nainte a jupei, cu kód'a și peptarul de damas cenușiu rosat, totul presarat cu mici buchete de boboci de rose. Partea din față a jupei e decorata cu dantele de Malines. O adevărata opera de arta, o rochia nacarat cu guler radicat, în stilul Mariei IV.

Cuiras'a — un țesut de margaritare — gulerul de pluș cu reveruri de atlas, eșarpele de atlas aruncate pe partea din nainte a jupei de atlas plisat, kód'a de atlas, de nuanța somptuôsa, ofera jocuri de lumina de un efect suprindețor. Ni s'a vorbit ânca de o rochia a cărei tunica și corsagiu sânt de surah crême, broșat cu rose, cu partea dinainte și cu mânecile de dantela de Malines, un lucru prima-veratic de o frageđime și o junețe adorabile, de un robe-de-chambre albastru ca cerul, pe partea dinainte cu cascade de dantele d'Alençon și cu funde mici de panglice, fôrte građioșe, de o rochia de curte cu partea de dinainte de tule și dantela de argint, cu corsagiu ș'o kód'a de patru metri cinci-deci centimetri de atlas albastru cu flori brodate de aur și matase, marginita printr'un larg pliseu de atlas semenat cu buchete. Apoi ânca de o rochia de faiu rosa, garnita cu faimosul voal de dantela oferit de orașul Bruxelles, cu buchete de camelii și de rose în partea de jos a jupei. Apoi ânca de o rochia Ludovic XV de atlas alb à pa-niers, garnita cu margaritare, etc.

La conferința din Sibiu din comitatul Biharia patru cercuri vor fi represintate, prin șese ênsi, și anume cercul Beiușului prin Parteniu Cosma și Iosif Romanu, cercul Ceica prin Alesandru Romanu și Nicolae Zigre, cercul Aleșdului prin Teodor Filip și Iosif Vulcanu, cercul Ugrei prin Nicolae Zigre și Iosif Vulcanu.

Sciri din Români'a. Regele și Regin'a, petrecend în septemân'a trecuta la Sinaia, s'au întors la Bucuresci. — *Corônele*, precum cetim în „Bin. Publ.“, s'au comandat la Paris, la fabric'a Froment-Meurice și vor fi lucrate dintr'o bucata de oțel dela primul tun luat dela Plevna; desemnul, lucrat de dl Teodor Aman. directorul școlei de pictura, imiteza corôn'a lui Mircea-Voda.

Proprietar, redactor respunđator și editor :

IOSIF VULCANU.

I N S E R Ț I U N I.

Numai odata

se ofere o ocaziune asid de favorabila de a procură un orologiu escelent cu jumetate de pretiu.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lasat neatinsa și Elveția. Consecința a fost emigrarea lucratorilor în masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentata de noi, care e cea d'ântăiu și cea mai însemnata fabrica de orolôge, a închis de ocamdata fabrica sa, incredințându-ne pe noi cu vëndarea fabricatelor sale. Aceste așă numitele orolôre de busunariu Washington sunt cele mai bune pe lume, sunt foarte elegant gravurate și înfrumșetate și lucrata dupa sistema americana.

Tôte orolôgele sunt repassate (esaminate) pe secunda și garantăm pentru fia-care 5 ani.

Ca dovêda a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin acêst'a în public, că sântem gata a reprimi și schimbă fia-care orologiu ce nu convine.

1000 remontoir de buzunariu fără cheie de întors la tórta, cu mantela de cristal, regulate cu acurateța extraordinara pe secunda; afara de acêst'a aurite prin electro-galvanism nou, dimpreuna cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucu din nickel-argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, aretator de secunde, sticla lata de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fi. 7.25 de unul, tôte repassate pe secunda

100 orolôge-cilindre înfrumșetate în capsula de nickel argint, cu sticla lata de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreuna cu lanț, medalion și cutia de catifea, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 orolôge ancore de argint veritabil de 13 loti, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afara de acêsta aurite

prin electricitate foarte fin regulate. Orolôgele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 11.40 unul.

1000 orolôge remontoire Washington de buzunariu din argint greu și veritabil de 13 loti, probat la oficiul c. r. de punciere, pe lângă garanție severa repassate pe secunda, cu mechanism din nickel așă în cât orolôgele aceste n'au nici când lipsa de reparatura. Orolôgele aceste au costat mai nainte fl. 35 și astăzi se capeta cu pretiul fabulos de efitn numai cu fl. 16. Afara de acêst'a lângă fia-care orologiu se da gratuit un lanț medalion și cutia de catifea.

1000 orolôge pentru dômne, de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orolôge remontoir de aur veritabil pentru domni séu dômne, mai nainte cu fl. 100, acum fl. 40.

650 orolôge de parete cu încuadratura de emailul cel mai fin și cu mechanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum fl. 3.75 unul repassat.

650 orolôge destempt.oro cu aparat de larma, foarte fin regulate, aplicabile și ca orolôge pe masa de scris, mai nainte fl. 12, acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru foarte fin de sculptura în casulii înalte gotice de lemn, de întors în fia-care a opt'a și, regulate fin pe secunda, foarte frumoșe și imposante; de ôre-ce un astfel de orologiu și în 20 de ani mai are preț indoit, se nu lipsesca astfel de orologiu din nici o familie, mai cu séma pentru că astfel de piesa de cabinet este decor în fia-care locuința. Orolôgele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preț escepțional de efitn de fl. 15.75 unul.

Comandând cineva orolôge pendule are se adauge și o arvuna.

Adres'a :

Desfacere de orolôge

a

4-6

Fabrica de orolôge FROMM.
VIENA, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Auditi, vedeti si mirati-ve!

Marfurile de argint Britania dela o massa concursuala a unei mari Fabrica de argint Britania, devenie falita, se dau cu ori ce preț séu mai bine și gratuit.

Tramitând fl. 7.— în bani gata séu cu rambursa, ori cine primesce urmatoarele 50 obiecte cu a patr'a parte din valoarea reala, și adeca :

Bucăți 6 Cuțite de masa escelente, manunchiu de argint Britania cu cuțituri adeverat englesesci	50 obiecte au costat mai nainte 25.— florini și costa acum numai fl. 7.—
" 6 Furculite de cele mai fine, argint Britania, dintr'o bucata	
" 6 Linguri de mâncare de argint Britania, grele și masive	
" 12 Lingurite de cafea de argint Britania, de cea mai buna calitate	
" 6 Susbitore de cuțite de argint Britania, de cea mai buna calitate	
" 1 Lingura mare de lapte de argint Britania, masiva	
" 1 lingura mare de supa de argint Britania grea	
" 9 Tave de prezentat ciselate foarte fin	
" 2 Sfesnice pe masa de salon Britania pline de efect	
" 1 Corfia de pâne masiva de argint Britania	

Tôte 50 obiecte sunt fabricate din cel mai fin și cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce exista pe lume, care în veci rămâne alb și nu se pôte deosebi de argintul adeverat, nici dupa o folosire de 30 ani : pentru acêsta garanțea.

Afara de aceste mai sunt :

18 cuțite, furculite și linguri de arg. Brit., câte bucăți tôte 18 la olalta	fl. 3.75
6 linguri mici de cafea	" 1.—
1 lingura de supa	" 3.—
1 " " lapte	" 1.50
6 tave	" 5.—
6 susbitore de cuțite	" 4.50
1 cutia de zachar	" 4.—
1 pareche sfesnice mai mari	" 2.— și fl. 3.
1 clopoțel de mеса	" 4.—
1 pahar de ôue	" 2.50
1 pipernița și salnița	" 3.50
1 carafine p. oțet și oleiu	" 3.—
1 unelța de foc grea de pus pe mеса mai nainte cu	" 3.—
Canne de cafea și thea à fl. 2, 2.50, 3, 4, clesce de zachar à cr. 35, 50, 80, fl. 1, cutii de zachar à fl. 2, 2.80, presarator de zachar à cr. 25, 40, 75, 90, fl. 1, carafine de oțet și oleiu à fl. 2, 4, cutii de unt à cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25 4.— ânea și alți articoli nenumerați	" 1.— " 30 " 75 " 4.50 " 9

Ca dovêda, că anuciul meu

nu este insielatoriu

me deoblig prin acêsta în public, dëca marfa nu convine, a o rențoree fără nici o greutate în drept la epistolele de mulțamita, ce mi-au venit, și pe cari îmi voui permite a le publică succesiv. — Cine doreșce decî a primi pe banii sei o marfa buna și solida și nu lapedatura, să se adreseze numai câtra

A. FRAISS,

VIENA, Rothenthurmstrasse nr. 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.